

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА
«*серпень*» 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОПАГАНДА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
Галузь знань:	<u>05 - Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність:	<u>052 - Політологія</u>
Освітньо-професійна програма:	<u>Політологія</u>

ОНУ
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Пропаганда та інформаційна війна**»
Одеса: ОНУ. 2025. 20 с.

Розробник: **І.М. Милосердна**, кандидат політичних наук, доцент.

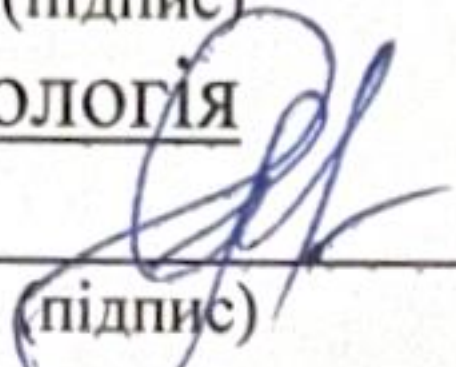
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології
Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світлана КОЧ
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Політологія

(підпис)

Ірина МИЛОСЕРДНА
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) ФМВПС
Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

Олег ХОРОШИЛОВ
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів - 2 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові Спеціальність 052 – «Політологія» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибірковий	
		Рік підготовки:	
		2 й	-
		Семестр	
		4-й	-
		Лекції	
		16 год.	-
		практичні	
		14 год.	-.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	- год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

* – за наявності

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування у здобувачів уявлень щодо сутності, функції, завдання та сфери застосування пропагандистської діяльності, її етичних та правових обмежень, а також дати здобувачам цілісне уявлення про інформаційні війни, особливості їх прояву в сучасних умовах, загрозах в інформаційній сфері та завданнях щодо забезпечення інформаційної безпеки.

Завданнями дисципліни є: вивчення концептуального апарату, історії становлення і еволюції політичної пропаганди; визначення сутності та особливостей каналів впливу політичної пропаганди; визначення взаємозв'язку політичної пропаганди та політичного маніпулювання; виокремлення методів та прийомів політичного маніпулювання; виявлення особливостей психологічних війн та їх місце в системі інформаційних війн; ознайомлення із сутністю мережевих війн, особливостей кібервійни.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК08. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність використовувати категорійно–понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

Очікувані програмні результати навчання (РН):

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Пропаганда та інформаційна війна» здобувач повинен :

знати: специфіку політичної пропаганди, основні джерела формування політичних уявлень та концептів, основні підходи до вивчення політичної пропаганди.

вміти: виробляти власну позицію і здібності застосовувати надбані знання у професійній і громадській діяльності.

володіти: навичками чіткого оперування понятійно-категоріальним апаратом, методикою формулювання та обґрунтовування базових положень політологічного дискурсу.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теоретичні засади дослідження політичної пропаганди

Тема 1. Предмет, завдання та структура політичної пропаганди

Визначення пропаганди та її ключові характеристики. Основні елементи пропаганди: суб'єкт, об'єкт, канали поширення, меседжі, цілі. Відмінність між інформацією, агітацією та пропагандою. Маніпулятивні та неманіпулятивні форми інформаційного впливу. Аналітичний огляд основних елементів пропаганди та їх використання у сучасних інформаційних війнах.

Тема 2. Політична пропаганда як система. Історія пропаганди

Походження пропаганди: античність, середньовіччя, релігійні війни. Використання пропаганди у великих імперіях та ідеологічних системах. Пропаганда у війнах XX століття: Перша світова, Друга світова, Холодна війна. Сучасні тенденції в політичній пропаганді. Дослідження історичних прикладів пропаганди, порівняння методів, використаних у різні періоди.

Змістовий модуль II. Методи, прийоми політичної пропаганди та інформаційна війна

Тема 3. ЗМІ як інструменти, канали впливу політичної пропаганди

ЗМІ: визначення та ключові ознаки. ЗМІ як «четверта гілка влади»: сутність та особливості в сучасних умовах. Традиційні ЗМІ: сутність та загальна характеристика.

Поширення пропаганди у традиційних медіа (газети, радіо, телебачення) та нових цифрових середовищах (Facebook, TikTok, YouTube). Боти: поняття, сутність, особливості застосування. Тролі: поняття, сутність, особливості застосування. Дезінформаційні кампанії: поняття, сутність, особливості застосування.

Тема 4. Методи пропаганди та прийоми політичної маніпуляції.

Класифікація пропаганди: біла, сіра, чорна. Основні методи: маніпуляція фактами, повторення меседжів, використання страху, створення ворога, насичення інформаційного простору. Використання візуальної пропаганди: плакати, карикатури, відеоматеріали. Методи маніпуляції свідомістю в пропагандистських кампаніях.

Тема 5. Політична пропаганда та політична соціалізація

Політична соціалізація: сутність, етапи та роль політичної соціалізації в політичному вихованні особистості в епоху модерну, постмодерну та метамодерну. Психологічні чинники орієнтування особистості на сприйняття/відторгнення тих чи інших суспільних форм політичної активності. Психологічна стійкість: поняття та

особливості формування. Місце та завдання медіаграмотності в політичній соціалізації.

Тема 6. Інформаційні війни: сутність, принципи ведення та засоби забезпечення

Інформаційна війна: поняття, елементи, принципи. Співвідношення понять «інформаційна війна», «психологічна війна», «пропаганда», «ідеологія», «тероризм». Закони та принципи ведення інформаційних війн. Дві сторони інформаційної війни. ЗМІ та Інтернет як інформаційна зброя. Інформаційні війни: історія, масштаб, форми, значення. Інформаційна безпека в сучасному світі.

Тема 7. Мережеві війни та кібервійни

Інформаційні та цифрові загрози: зловмисне програмне забезпечення, фішинг і соціальна інженерія.. Мережева війна: сутність, характерні риси. Кібервійна: поняття, ознаки, основні технології. Інформаційні атаки: загальна характеристика прийомів. Захист цифрової діяльності: шифрування, хешування та цифрові підписи. Кібербезпека як протидія кібервійні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль I. Модель професійного фахівця-політолога										
Тема 1. Предмет, завдання та структура політичної пропаганди	12	2	2		8	13	1	-		12
Тема 2. Політична пропаганда як система. Історія пропаганди	12	4	2		6	12	1	1		10
Разом за змістовим модулем 1	24	6	4		14	25	2	1		22
Змістовий модуль II. Політична наука в системі наукового знання										
Тема 3. ЗМІ як інструменти, канали впливу політичної пропаганди.	14	2	2		10	13	1	-		12
Тема 4. Методи пропаганди та прийоми політичної маніпуляції	14	2	2		10	14	1	1		12
Тема 5. Політична пропаганда та політична соціалізація.	12	2	2		8	13	-	1		12
Тема 6. Інформаційні війни: сутність, принципи ведення та засоби забезпечення	14	2	2		10	12	1	1		10
Тема 7. Мережеві війни та кібервійни	12	2	2		8	13	1	-		12
Разом за змістовим модулем 2	66	10	10		46	65	4	3		58
ІНДЗ*										
Усього годин	90	16	14		60	90	6	4		80

* – за наявності

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура політичної пропаганди Визначення пропаганди та її ключові характеристики. Основні елементи пропаганди: суб'єкт, об'єкт, канали поширення, меседжі, цілі. Відмінність між інформацією, агітацією та пропагандою. Маніпулятивні та неманіпулятивні форми інформаційного впливу.	2	-
2	Тема 2. Політична пропаганда як система. Історія пропаганди Походження пропаганди: античність, середньовіччя, релігійні війни. Використання пропаганди у великих імперіях та ідеологічних системах. Пропаганда у війнах XX століття: Перша світова, Друга світова, Холодна війна. Сучасні тенденції в політичній пропаганди. Дослідження історичних прикладів пропаганди, порівняння методів, використаних у різні періоди	2	1
3.	Тема 3. ЗМІ як інструменти, канали впливу політичної пропаганди. Традиційні ЗМІ: сутність та загальна характеристика. Поширення пропаганди у традиційних медіа (газети, радіо, телебачення) та нових цифрових середовищах (Facebook, TikTok, YouTube). Боти, тролі, дезінформаційні кампанії: поняття, сутність, особливості застосування	2	-
4.	Тема 4. Методи пропаганди та прийоми політичної маніпуляції Класифікація пропаганди: біла, сіра, чорна. Основні методи: маніпуляція фактами, повторення меседжів, використання страху, створення ворога, насичення інформаційного простору. Використання візуальної пропаганди: плакати, карикатури, відеоматеріали. Психологічна маніпуляція: поняття, особливості. Прийоми політичної маніпуляції: логічні прийоми, психологічні прийоми. Маніпулятивні психотехнології політичної пропаганди.	2	1
5.	Тема 5. Політична пропаганда та політична соціалізація.. Політична соціалізація: сутність, етапи та роль політичної соціалізації в політичному вихованні особистості в епоху модерну, постмодерну та метамодерну. Психологічні чинники орієнтування особистості на сприйняття/відторгнення тих чи інших суспільних форм політичної активності. Психологічна стійкість: поняття та особливості формування. Місце та завдання медіаграмотності в політичній соціалізації.	2	1
6.	Тема 6. Інформаційні війни: сутність, принципи ведення та засоби забезпечення. Інформаційне суспільство як середовище організації та проведення інформаційних війн. Сучасні теорії інформаційних війн. Характеристики та об'єкти інформаційних війн. Типова	2	1

	стратегія інформаційної війни. Інформаційне втручання та вплив на хід виборів. Наслідки інформаційних війн.		
7.	Тема 7. Мережеві війни та кібервійни. Інформаційні та цифрові загрози: зловмисне програмне забезпечення, фішинг і соціальна інженерія.. Мережева війна: сутність, характерні риси. Кібервійна: поняття, ознаки, основні технології. Інформаційні атаки: загальна характеристика прийомів. Захист цифрової діяльності: шифрування, хешування та цифрові підписи. Кібербезпека як протидія кібервійні: поняття.	2	

6. Теми семінарських занять

(не передбачено)

7. Теми лабораторних занять.

(не передбачено)

8. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.в.)	Кількість годин (з.в.)
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура політичної пропаганди. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Визначте та проаналізуйте сутність пропаганди. Розкрийте зміст інформаційного впливу, а також визначте маніпулятивні та неманіпулятивні форми інформаційного впливу.	8	12
2	Тема 2. Політична пропаганда як система. Історія пропаганди Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Охарактеризуйте сучасні тенденції розвитку політичної пропаганди Назвіть особливості пропаганди в умовах розвитку ІКТ в ХХІ ст.	6	10
3	Тема 3. ЗМІ як інструменти, канали впливу політичної пропаганди Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Охарактеризуйте сутність та особливості ЗМІ. Дайте визначення наступних категорій «боти», «тролі», «дезінформаційні кампанії» та визначте особливості їх застосування та протистояння ним.	10	12
4	Тема 4. Методи пропаганди та прийоми політичної маніпуляції Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте	10	12

	відповіді в самостійній письмовій роботі. Визначте що таке візуальна пропаганда та її особливості в сучасних умовах. Охарактеризуйте поняття та особовості психологічної маніпуляції. Назвіть основні прийоми політичної маніпуляції		
5	Тема 5. Політична пропаганда та політична соціалізація. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Продумайте обґрунтування особливостей формування психологічної стійкості. Розкрийте та проаналізуйте місце та завдання медіаграмотності в політичній соціалізації.	8	12
6	Тема 6. Інформаційні війни: сутність, принципи ведення та засоби забезпечення Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Виберіть та проаналізуйте різноманітні визначення інформаційна війна. Виберіть, на Ваш погляд, найбільш вдале. Аргументуйте свій вибір. Розкрийте зміст типової стратегії інформаційної війни. Проаналізуйте можливі наслідки інформаційних війн.	10	10
7	Тема 7. Мережеві війни та кібервійни.. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Визначте інформаційні та цифрові загрози. Визначте сутність кібербезпеки та обґрунтуйте Вашу думку як чином кібербезпека може розглядатися як протидія кібервійни.	8	12
ВСЬОГО		60	80

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання*	Компетентності та результати навчання, що формуються	Кількість годин
<u>Прометеус</u>, Інформаційна безпека Курс «Інформаційна безпека» пропонує насамперед практичні завдання й навички – як навчитися викривати фейки та захищатися від різного штибу зловмисних	ЗК08. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів	Відповідно до програми курсу

інформаційних впливів. Курс передбачає: отримання знань щодо фейків, дезінформації та маніпуляцію – звідки вони походять, як поширюються та які наративи несуть. навчитися основних стратегій захисту від зловмисних інформаційних впливів. отримання практичних навичок для розрізнення наукових знань та псевдонауки, об'єктивної статистики та псевдостатистики. удосконалення знань з цифрової безпеки, зокрема щодо безпечної комунікації та захисту гаджета. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/інформаційна-безпека/	недоброчесності РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах	
--	--	--

**Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.*

До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів/презентацій, есе; [3] — підготовка до дискусій та колоквиумів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Пропаганда та інформаційна війна» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекції, опрацювання текстів основних робіт дослідників, роботу з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання (лекційні заняття; опитування; консультування; доповіді та мультимедійні презентації);

Практичні (тестові вправи; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації);

Колективне та індивідуальне опрацювання завдань (колективне обговорення, виконання та презентація ІНДЗ, обговорення проблемних питань та результатів самостійної роботи).

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також практичні заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація, інтерактивний онлайн дискурс.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Опитування на занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і джерел.
	1-4	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.
	5-10	Здобувач бере активну участь у практичному занятті, в обговоренні проблемних питань, користується додатковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем; доповідь	0	Не зараховуються реферати (довідки) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	3	Довідка та презентація самостійними, але не опрацьована актуальність, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал є формальним, висновки не конкретизовані (відсутні), тема не розкрита.

та демонстрація презентації	4-5	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, усно здобувач пояснює матеріал невпевнено, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.
	6 -8	Доповідь та презентація виконані самостійно, опрацьована актуальність теми із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач без допомоги викладача пояснює матеріал, самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, містить посилання на джерела, хоча здобувач іноді недостатньо вміло в усній формі може сформулювати деякі положення доповіді.
	9-10	Доповідь та презентація виконані самостійно, актуальність розкрита із зазначенням не вирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку – самостійні ґрунтовні судження, підкріплені доказами, містить посилання на джерела.
Контрольна робота	0	Відповіді неправильні (у тестових роботах)
	0-10	Контрольна робота (опитування) за кожним змістовним модулем.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначення пропаганди та її ключові характеристики.
2. Основні елементи пропаганди: суб'єкт, об'єкт, канали поширення, меседжі, цілі.
3. Відмінність між інформацією, агітацією та пропагандою.
4. Маніпулятивні та неманіпулятивні форми інформаційного впливу.
5. Походження пропаганди: античність, середньовіччя, релігійні війни.
6. Використання пропаганди у великих імперіях та ідеологічних системах.
7. Пропаганда у війнах XX століття: Перша світова, Друга світова, Холодна війна.
8. Сучасні тенденції в політичній пропаганді.
9. Дослідження історичних прикладів пропаганди, порівняння методів, використаних у різні періоди.
10. ЗМІ: визначення та ключові ознаки.
11. ЗМІ як «четверта гілка влади»: сутність та особливості в сучасних умовах.
12. Традиційні ЗМІ: сутність та загальна характеристика.
13. Поширення пропаганди у традиційних медіа (газети, радіо, телебачення) та нових цифрових середовищах (Facebook, TikTok, YouTube).
14. Боти: поняття, сутність, особливості застосування.
15. Тролі: поняття, сутність, особливості застосування.
16. Дезінформаційні кампанії: поняття, сутність, особливості застосування
17. Класифікація пропаганди: біла, сіра, чорна.
18. Основні методи: маніпуляція фактами, повторення меседжів, використання страху, створення ворога, насичення інформаційного простору.
19. Використання візуальної пропаганди: плакати, карикатури, відеоматеріали.
20. Психологічна маніпуляція: поняття, особливості.
21. Прийоми політичної маніпуляції: логічні прийоми, психологічні прийоми.
22. Маніпулятивні психотехнології політичної пропаганди.
23. Політична соціалізація: сутність, етапи та роль політичної соціалізації в політичному вихованні особистості в епоху модерну, постмодерну та метамодерну.
24. Психологічні чинники орієнтування особистості на сприйняття/відторгнення тих чи інших суспільних форм політичної активності.
25. Психологічна стійкість: поняття та особливості формування.
26. Місце та завдання медіаграмотності в політичній соціалізації.
27. Інформаційне суспільство як середовище організації та проведення інформаційних війн.
28. Сучасні теорії інформаційних війн.
29. Характеристики та об'єкти інформаційних війн.

30. Співвідношення понять «інформаційна війна», «психологічна війна», «пропаганда», «ідеологія», «тероризм».
31. ЗМІ та Інтернет як інформаційна зброя.
32. Типова стратегія інформаційної війни.
33. Інформаційне втручання та вплив на хід виборів.
34. Наслідки інформаційних війн.
35. Інформаційні та цифрові загрози: зловмисне програмне забезпечення, фішинг і соціальна інженерія.
36. Мережева війна: сутність, характерні риси.
37. Кібервійна: поняття, ознаки, основні технології.
38. Інформаційні атаки: загальна характеристика прийомів.
39. Захист цифрової діяльності: шифрування, хешування та цифрові підписи.
40. Кібербезпека як протидія кібервійні: поняття.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та періодичний контроль							Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	залік	100
10	20 Модульний контроль №1	10	10	10	10	30 Модульний контроль №2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Милосердна І.М. Робоча програма курсу «Пропаганда та інформаційна війна» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія».

Милосердна І.М. Силабус курсу «Пропаганда та інформаційна війна» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія».

Попков В.В. Хорошилов О.Ю. Політична наука: західні тренди розвитку і українська специфіка. Одеський національний університет ім І.І. Мечникова/“Політична наука в Україні 1991 — 2016”. в 2 т., Т. 1. Київ: Парламентське видавництво, 2016. с. 512-524.

Сучасні політичні процеси : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: Л. Кормич, І. Милосердна, А. Прохоренко ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 58 с. URL :

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25693/Сучасні%20політичні%20процеси.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Бобров П. Пропаганда 2023: інформаційні війни під час російської агресії. – Харків: Фоліо, 2023. 320 с. URL:

https://folio.com.ua/system/books/samples/000/003/019/original/Бобров_Пропаганда_2023-сайт.pdf

Віннічук О. В., Руда Л. А. Пропаганда як інструмент політичної комунікації в умовах російсько-української війни. *Політологічні студії*. 2024. №1. XX–XX. DOI: 10.31558/2519-2949.2024.1.12.

Голуб О. Методи впливу пропаганди та протидія їм. Інститут масової комунікації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/metody-vplyvu-propagandy-ta-protydiya-nym-i30638>

Драбюк С. С. Пропаганда та її види. Шляхи протидії пропаганді. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. №1. С. XX–XX. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.28>

Кулеба Д. Війна за реальність Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. Вид. 3-тє, оновлене. Київ : Книголав, 2022. 384 с

Мележик Т. Що таке пропаганда: її вплив на людей та як вона працює в умовах війни. URL: <https://tsn.ua/ato/scho-take-propaganda-yiyi-vpliv-na-lyudey-ta-yak-vona-pracyuye-v-umovah-viyni-2068972.html>

Політична пропаганда як складова інформативно-комунікативної діяльності органів державної влади. Актуальні проблеми політики. 2023. Вип. 72. С. 57–61. DOI 10.32782/app.v72.2023.9

Додаткова:

Гапій В. Е. Пропаганда як інструмент впливу на підсвідомість людини в сучасній Україні. Молодий вчений. 2018. № 1. С. 636–641. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1(2)_20)

Дубровинський Г. Р. Особливості взаємодії масової комунікації та психологічного впливу. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. пр. 2014. Вип. 2. С. 68–74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2014_2_11

Каверіна А. С. Проблема пропаганди в українському медіапросторі. Грані. 2015. № 11. С. 97–101.

Некрасов А. О. Пропаганда як предмет дослідження. Культурно- мистецька освіта у викликах часу : матеріали звіт. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених. 2021. С. 116–119. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/Molodizhnanuka-2021.pdf#page=116>

Павлов Д. М. Засоби здійснення пропаганди у внутрішньополітичному вимірі. Гілея : зб. наук. пр. 2018. Вип. 131. С. 405– 411. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_131_108

Павлов Д. М. Теорія політичної пропаганди Г. Лассвелла. Панорама політологічних студій : наук. вісн. РДГУ. 2015. Вип. 13. С. 40–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pps_2015_13_8

Павлов Д. Теорія пропаганди Жака Еллюля. Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2015. № 10. С. 198–212. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2015_10_18

Стадник А. Г. Використання пропаганди в процесі інформаційних війн: її сутність, механізми і технології впливу на громадську думку. Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альм. 2017. 20. № 5. С. 10–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2017_20_5_4

Федорчук В. Пропаганда як складник інформаційної війни. Наукові записки Інституту журналістики. 2017. Т. 3/4. С. 13–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2017_3-4_5

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://irows.ucr.edu/> The Institute for Research on World-Systems
2. <https://web.archive.org/web/20051029101900/http://jwsr.ucr.edu/index.php>
3. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
5. <http://www.info-library.com.ua/books.html> – Електронна бібліотека підручників.